

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література). Психологія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

за предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
спеціальності 014 Середня освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка та додатковою
спеціальністю 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний
університет»

Якісна підготовка здобувачів вищої освіти магістерського рівня є важливим компонентом гуманітарної політики української держави. Рецензована освітньо-професійна програма *«Середня освіта (Українська мова і література). Психологія»* укладена робочою групою фахівців кафедри української філології, кафедри психології, кафедри педагогіки та методики навчання і кафедри мовознавства Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» після консультацій із науковцями, потенційними роботодавцями, які підтвердили потребу в підготовці фахівців спеціальності 014 Середня освіта (предметна спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), 053 Психологія, враховує вимоги нормативної бази українського законодавства в галузі вищої освіти другого (магістерського) рівня і попередньо вивчений позитивний досвід інших ЗВО. Програма є унікальною за своєю суттю, оскільки вирізняється з-поміж інших регіональних програм міждисциплінарним характером, вираженою орієнтацією на підготовку професіоналів із високим рівнем професійної мобільності та конкурентоспроможності й з високим ступенем вірогідності може бути використана у розробці стандарту відповідного (другого) рівня вищої освіти з названої спеціальності (наразі – спирається на Тимчасовий стандарт вищої освіти Горлівського інституту іноземних мов).

Рецензована ОПП регламентує мету, очікувані результати навчання, зміст, умови та технологію реалізації освітнього процесу, оцінку якості підготовки магістра за обраною спеціальністю і вміщує обов'язкові для такого виду документів компоненти, виражено сформульовані й кваліфіковано прописані, зокрема це стосується таких інформаційних блоків, як: загальна інформація, мета і характеристика освітньо-професійної програми, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, програмні компетентності й результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми, академічна мобільність, перелік компонент освітньо-професійної програми та їхня структурно-логічна схема, форма атестації здобувачів вищої освіти, вимоги до наявності системи внутрішнього моніторингу ОПП, матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОПП, забезпечення ПРН відповідними компонентами ОПП. Структура програми відображена в навчальному плані та містить навчальні цикли загальної й професійної підготовки, що є обов'язковими освітніми компонентами, цикл практичної підготовки (виробнича практика), атестацію, включаючи підготовку та захист кваліфікаційної роботи. Програма містить основну та вибіркочу частини. Усі дисципліни основної частини передбачені в навчальному плані. Співвідношення обов'язкових дисциплін і дисциплін вільного вибору відповідають вимогам і складають 74 % і 26 % годин відповідно. Дисципліни навчального плану рецензованої ОПП формують весь необхідний перелік професійних компетенцій, які притаманні фахівцеві з освітньою й професійною кваліфікацією магістр середньої освіти (Українська мова і література), вчитель української мови і літератури закладу загальної середньої освіти, практичний психолог. Вибіркова складова підготовки магістра представлена значним набором вибіркових освітніх компонентів, що дає змогу здобувачу реалізувати траєкторію вільного вибору. Кваліфікаційний профіль випускника програми відповідає потребам ринку праці.

Метою ОПП є поглиблення теоретичних та практичних знань, удосконалення умінь і навичок здобувачів із фахових (професійних) дисциплін за предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) та додатковою спеціальністю 053 Психологія; засвоєння наукової методології, формування загальних та спеціальних філологічних, педагогічних та психологічних компетентностей, що забезпечують ефективне розв'язання складних фахових завдань і проблем, проведення досліджень та здійснення інновацій у професійній діяльності, здатність до безперервної самоосвіти та професійного самовдосконалення. Освітньо-професійна програма містить перелік програмних компетентностей, що визначають здатність випускника за освітнім ступенем магістра успішно здійснювати професійну діяльність згідно зі здобутою кваліфікацією. Програмні компетентності розподілені на загальні та фахові відповідно до профілю програми. Фахові компетентності мають практичний характер, вони є специфічними для освітньо-професійної програми й визначають зміст підготовки фахівця. Навчальний план підготовки магістрів освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література). Психологія» повністю відповідає завданням освітньо-професійної програми. Послідовність вивчення дисциплін, їхній перелік та обсяг, план та графік навчального процесу відповідають структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю і покликані сприяти забезпеченню відповідності програмних результатів навчання запитам потенційних роботодавців. Програма поділяється на освітні компоненти, у процесі опанування яких студенти, здобуваючи знання, набувають відповідних компетентностей. Кожен окремий освітній компонент допомагає досягти загальних цілей програми та запланованих результатів навчання.

Освітньо-професійна програма складає 90 кредитів ЄКТС з терміном навчання 1 рік 4 місяці, містить всі види навчально-наукової й прикладної діяльності студентів (аудиторної й самостійної, теоретичної й практичної, обов'язкової й вибіркової), регламентовані обсяги часу, що відводяться на вивчення освітніх компонентів та контроль якості засвоєння студентами освітньо-професійної програми, і повністю відповідає вимогам до такого типу документів, має комплексний та цільовий підхід для підготовки кваліфікованого магістра, який володіє фаховими навичками та компетентностями, необхідними для подальшої професійної діяльності за спеціальністю.

Представлена ОПП передбачає, що в результаті опанування програми у випускника будуть сформовані інтегральна, загальні, спеціальні (фахові) компетентності. Заслугує на особливу позитивну оцінку конкретизація таких компетентностей та деталізація кінцевих програмних результатів навчання. Якість змістової складової навчального плану не викликає сумнівів. Включені до плану освітні компоненти розкривають сутність актуальних наразі мовознавчих, літературознавчих, методичних та психологічних проблем, покладених в основу багатопрофільної підготовки професіонала в галузі української мови й літератури та психології. Структура плану в цілому логічна та послідовна.

Така прозорість і зрозумілість структури та змісту освітньо-професійної програми підготовки магістрів зі спеціальності 014 Середня освіта (предметна спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), 053 Психологія дозволяє зробити висновок про те, що її впровадження дозволяє створити освітнє середовище здобувача другого рівня вищої освіти для формування на належному рівні загальних та професійних компетентностей у різних галузях лінгвістичної, літературознавчої й психологічної наук, що сприятиме отриманню можливості вільного доступу до працевлаштування, а ОПП «подвійних» спеціальностей повною мірою можуть стати інструментом тактичного та стратегічного позиціонування ГПМ у регіональному, всеукраїнському та міжнародному освітньому просторі.

Професіоналізм та компетентність розробників ОПП сумнівів не викликає: у групі забезпечення частка науково-педагогічних працівників, що мають науковий ступінь та/або вчене звання, становить 100 %, що відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами

провадження освітньої діяльності закладів освіти. Використаний ними компетентнісний, міждисциплінарний і студентоцентризований підхід до проєктування освітньо-професійної програми шляхом реалізації однозначного зв'язку зовнішніх цілей вищої освіти та навчальних дисциплін й виробничої практики та науково-дослідної діяльності засвідчує, що він є вирішальним чинником якості освіти української вищої школи та створення реальної системи внутрішнього її забезпечення. У контексті сучасних вимог до організації освітнього процесу Горлівський інститут іноземних мов використовує сучасне обладнання, необхідне для успішної реалізації програми, а також належне інформаційне на навчально-методичне забезпечення. Програма також передбачає національну та міжнародну кредитні мобільності, а також навчання іноземних громадян.

Загалом високо оцінюючи рецензовану програму і віддаючи належне обсягові виконаної роботи, рекомендуємо додати до змісту освітньої компоненти «Інноваційні технології навчання української мови і літератури у закладах освіти» модуль, що забезпечував би підготовку вчителя української мови й літератури для різних категорій населення, оскільки реалії сьогодення диктують нагальну потребу в таких фахівцях.

З урахуванням вищеназваного вважаємо, що рецензована освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література). Психологія» спеціальності 014 Середня освіта (предметна спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), 053 Психологія може бути рекомендована до використання в Горлівському інституті іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» при підготовці магістрів середньої освіти (Українська мова і література), вчителів української мови і літератури закладу загальної середньої освіти, практичних психологів.

Рецензент –
кандидат філологічних наук,
доцент, доцент кафедри
прикладної лінгвістики,
порівняльного мовознавства
та перекладу
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

